

A facettás osztályozás napjainkban: elmélet, technológia és a végfelhasználók

A Nemzetközi ETO Szeminárium története csaknem ötven évvel ezelőttre nyúlik vissza: az első két konferenciát 1969-ben¹ és 1971-ben² a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (FID) égisze alatt rendezték meg, az American Institute of Physics által szponzorált, az ETO gépesítési lehetőségeit vizsgáló kutatási projekt lezárásaként, a tapasztalatok összegzése, illetve más kutatók hasonló témában elért eredményeinek megismerése céljából. A sorozatban harmadik konferencia az ETO és egyéb indexelési nyelvek kapcsolatát vizsgáló szimpózium³ volt.

A fenti konferenciák lefektették azokat az alapokat, melyek évtizedekre meghatározták az ETO és más osztályozási rendszerek gépesítésének alapelveit. Ezt követően negyvenöt éves szünet következett. A konferenciasorozat hagyománya csak 2007-ben került újra-élesztésre: az ETO tulajdonjogait időközben átvevő ETO Konzorcium ekkor szervezte meg az első Nemzetközi ETO Szemináriumot, Hágában. A kétévente megrendezett konferencia kimondott célja az osztályozási rendszerek, különösen az ETO felhasználói és fejlesztői közötti kommunikáció, az osztályozási rendszerek felhasználási területei közötti kapcsolat elősegítése.⁴

A konferenciák tematikusak, mindig egy pontosan meghatározott tárgykört járnak körül, az osztályozástudomány legfrissebb eredményeihez és az aktuális trendekhez igazodva. Ennek megfelelően a témák köre a 2007-es kezdés óta többek között az ontológiák, a tudásvizualizáció és a tárgyi authority control osztályozási vonatkozásaira terjedt ki.

Mint ismert, az ETO használatának hazánkban nagy és régi hagyományai vannak. Ennek megfelelően Magyarország a kezdetektől képviselteti magát a konferenciasorozaton. 2007-ben és 2009-ben Barátné Hajdu Ágnes tartott előadást az ETO-oktatásának és kutatásának magyarországi helyzetéről⁵, illetve a teauruszok és az ETO integrálásának itthoni tapasztalatairól⁶, 2015-ben pedig e sorok szerzőjét érte az a megtiszteltetés, hogy beszámolhatott ETO-val kapcsolatos kutatási eredményeiről a szeminárium közönségének.⁷

A szemináriumok 2013-ig Hágában kerültek megrendezésre, ezt a választást elsősorban az indokolta, hogy a Konzorcium székhelye is a holland városban található. A 2015-ben a Portugál Nemzeti Könyvtár adott otthont a konferenciának Lisszabonban, a legutóbbi, 2017. szeptember 14–15-én tartott konferencia helyszíne pedig a londoni Henry Wellcome Auditorium volt.

A hatodik Nemzetközi ETO Szeminárium

A szeminárium *A facettás osztályozás napjainkban: elmélet, technológia és végfelhasználók* (Faceted Classification Today: theory, technology and end users) címmel került megrendezésre 2017. szeptember 14–15-én. A szervezők a témaválasztással a facettás szemlélet szempontjából kiemelkedő jelentőségű 1957-es dorkingi és 1997-es londoni osztályozástudományi konferenciáról kívántak megemlékezni azok hatvanadik, illetve huszadik évfordulóján. Mint a címből is kitűnik, ezúttal a facetták elmélete, az információ szervezésében és visszakeresésében betöltött szerepük, illetve az alkalmazásuk gyakorlati kérdései kerültek tárgyalásra.

Egy ETO szeminárium azért ad nagyszerű lehetőséget ezeknek a kérdéseknek a megvitatására, mert – ahogy a konferenciakötet előszava kiemeli – időnkénti alulértékeltége ellenére az ETO továbbra is az egyetlen széles körben elterjedt, teljesen analitikus-szintetikus osztályozási rendszer, tehát tökéletlenségei mellett is az egyetlen osztályozás, melyen keresztül megvizsgálható, hogyan teljesítenek az ilyen típusú rendszerek nagy gyűjteményekben és információkereséskor.

A facettaelemzés elmélete mint az analitikus-szintetikus osztályozási rendszerek és egyéb indexelési nyelvek konstruálásának egyik megközelítési módja, erős lábakon áll. Ugyanakkor az ilyen rendszerek online környezetben való implementálása, az adatok modellezése, menedzselése és visszakeresése számos kihívást is elének állít. A konferencia fő célja ezeknek a kihívásoknak a megismerése és megvitatása volt.⁸

BESZÁMOLÓ A KONFERENCIÁRÓL⁹

Az első nap

A regisztrációt követően az ETO Konzorcium elnöke, a konferencián is elnöklő *John Akeroyd*, illetve az ETO főszerkesztője, a konferencia programbizottságának elnöke, *Aida Slavic* hivatalosan is megnyitották a rendezvényt. Előbbi először a konferenciának helyet adó Bloomsbury gazdag kulturális hagyományairól, az itt található oktatási intézményekről és könyvtárakról (beleértve a British Library-t), kiadókról, és a konferenciának helyet adó Henry Wellcome Alapítványról, majd az ETO konzorciumnak és a szemináriumoknak az ETO megőrzésében és a digitális korban betöltött szerepéről beszélt. Slavic asszony elsősorban köszönetét fejezte ki a konferencia megszervezésében részt vevőknek, majd az ETO Szemináriumok történetének rövid áttekintése után a jelenlegi konferencia témájáról, illetve a hasonló témát feldolgozó 1957-es donkingi és 1997-es londoni konferenciáról szólt néhány szót. Ezt követően bemutatta a nap nyitó előadásának megtartására felkért *Richard P. Smiraglia*-t.

Az Egyesült Államok Wisconsin-Milwaukee Egyetemének professzora, a *Knowledge Organization* című szakfolyóirat főszerkesztője előadásában bibliometriai módszerekkel kereste a választ arra, hogy a facettás szemlélet miként terjedhetett el széles körben a tudásszervezés és informatika mellett olyan területeken is, mint a geológia, a fogászat, a filozófia vagy az e-kereskedelem. Rámutatott arra, hogy a facettaanalízis egy multiverzális kulturális szinergia osztályozásmélethez kiinduló 21. századi megvalósítása, mely hozzájárulhat a jobb információs architektúrák kialakításához. Elvégezte a jelen konferencia cikkeinek bibliometriai elemzését is, arra a következtetésre jutva, hogy a konferencia el-

sősorban az információkeresés módszerei iránt nyitott könyvtári osztályozási szakértők találkozója.¹⁰

Rövid kávészünetet követően kezdődtek el az első szekció előadásai, melyek elsősorban a facettás osztályozási rendszerek kérdéseinek tágabb kontextusba ágyazására törekedtek.¹¹

Az első előadó *Martin H. Frické*, az Arizonai Egyetem professzora volt, aki előadásában a facetták és általában a fogalmak, illetve a facettás keresés logikai vonatkozásait vizsgálta. Bevezette az „ersatz” vagy egyszerű facetta fogalmát, amely a dolgok egyszerű tulajdonságait jelöli, szembeállítva a „valódi” facettákkal, melyek a dolgok közötti viszonyok kifejezésére is alkalmasak. Az Amazon példáján keresztül megmutatta, hogy az egyszerű facetták miért nem alkalmasak összetett keresések támogatására, és felvetette a hagyományos, Bool-operátorokra alapuló keresés felváltását a funkcionális programozással.¹²

A szekció második előadását az osztályozástudomány egyik legnagyobb egyénisége, *Dagobert Soergel*, a Buffalo Egyetem professzora tartotta. Előadásában a valóság megértése és reprezentációja, a képzelet és felfogás mögött meghúzódó közös alapelveket, illetve azok gondolati, nyelvi és a tudásreprezentáció síkján való megjelenését vizsgálta. Széles körből (ábécék, jelnyelvek, tudásszervező és facettás osztályozási rendszerek) hozott példákat a kompozicionalitásra, és rámutatott arra, hogy az egyed-kapcsolati modell minden tudásszervezési módszer alapja. Végül egy, az ETO facettáinak strukturáját reprezentáló egyed-kapcsolati modell bemutatásával igyekezett elősegíteni a facettás osztályozási rendszerek mélyebb megértését.¹³

Ezt követően a szekció harmadik előadója *Rebecca Green*, a Dewey Tizedes Osztályozás (DDC) szenior szerkesztője és programmenedzsere került sorra. Előadásában a tudásszervezés alapján létrejövő facettaanalízis és a lexikai analízisből származó szemantikaikeret-elemzés módszereit hasonlította össze a felhasznált technikák és a létrehozott fogalmi strukturák alapján. Bár azonos alkalmazási kör esetén a kapott facetták és szemantikai keretek gyakran nagy hasonlóságot mutatnak, észrevehető a különbségek is, melyek a két terület különböző felfogásából adódnak. Míg az egy adott terület terminológiájának logikai kategóriáit lefedő facettákra általában szemantikai típusokként tekintünk, a szemantikai keretek elemei inkább szerepekként jelennek meg.¹⁴

Az első szekció lezárását követően került sor a poszterszekcióra, melyen a poszterek készítői öt-öt percben ismertethették kutatási eredményeiket.¹⁵

Marcia Zeng (Kent Állami Egyetem, USA) és *Shu-jiun Chen* (Academica Sinica, Taiwan) felmérésében a múzeumok weblapjai és mobilalkalmazásai által alkalmazott facettás rendszereket, illetve azok felhasználói felületeit hasonlította össze. Előzetes eredményeik rámutatnak arra, hogy a háttéradatok természete mellett milyen egyéb tényezők vannak hatással az ilyen rendszerek felhasználói felületén megjelenő facettákra.¹⁶

Rick Szostak (Albertai Egyetem, Kanada) a Richard Smiragliával közösen végzett kutatása eredményeit ismertette, melynek során az ETO alosztási jeleinek és táblázatainak megközelítését hasonlították össze a facettaanalízis elemeit az alap grammatika segítségével egyesítő Alapfogalmi Osztályozással (Basic Concepts Classification, BCC). A jelzetek hossza és összetettsége mellett vizsgálták az általuk meghatározott kapcsolatok gráfját is. Ez alapján arra jutottak, hogy a BCC jelzetek általában összetettebbek, és gyakran egy BCC jelzet képes leírni olyan tartalmakat, amelyek több ETO-jelzettel vannak indexelve.¹⁷

Uma Balakrishnan (VZG/GBV, Németország) a Coli-conc elnevezésű projekttel ismertette meg a hallgatóságot. A projekt célja egy olyan szoftvercsomag létrehozása, amely lehetővé teszi a különböző tudásszervező rendszerekhez való hozzáférést, konkordanciáik kezelését és értékelését.¹⁸

A program szerint ekkor a VINITI kutatócsoportja következett volna, amelynek tagjai a Web of Science és az ETO témakörei közötti, pivot módszeren alapuló – az Orosz Állami Rubrikátor osztályain keresztül megvalósuló – automatikus leképezésre irányuló sikeres kísérlet eredményeiről számoltak volna be, de sajnos technikai problémák miatt nem tudtak megjelenni a konferencián.¹⁹

Darija Rozman (Ljubljana Nemzeti és Egyetemi Könyvtár, Szlovénia) poszterén azt mutatta be, hogy a szlovén könyvtárak miként igyekeznek kihasználni az ETO facettás jellegéből adódó előnyöket.²⁰

Végezetül *Inkyung Choi* (Wisconsin-Milwaukee Egyetem) a Koreai Tizedes Osztályozást (KDC) és a DDC-t összehasonlító kutatásának első eredményeiről számolt be. A kutatás célja, hogy a tartalomelemzés segítségével a koreai osztályozást jobban közelíthessék a helyi, speciális szociokulturális igényekhez.²¹

A poszterek megismerése után kezdődött el a második szekció, amely néhány olyan speciális területre adott érdekes kitekintést, melyeken a facetták jelenthetik a megoldást a felmerülő problémákra.²²

Deborah Lee, a Courtould Művészeti Intézet könyvtárának osztályozó könyvtárosa egy, a hangszeres kisegyüttesekre írt zeneművek osztályozására kidolgozott új módszert ismertetett. Először bemutatta, hogy milyen problémák merülnek fel az ilyen művek leírása során, és milyen alosztások szükségesek feltétlenül ezek feloldásához, majd felvázolta, milyen hierarchikus és asszociatív kapcsolatok írhatóak fel az ezen alosztásokból származó facetta-relációk alapján, illetve milyen egyéb szempontok szerint finomíthatóak tovább a kapott leírások.²³

Patrícia de Almeida előadásában egy kérdőíves felmérés eredményét ismertette, amely azt vizsgálta, mennyire hatékonyan alkalmazhatóak Ranganathan klasszikus PMEST (személyiség, anyag, energia, tér és idő) facettái szépirodalmi művek tartalmi leírására. A kutatás során portugál közkönyvtárak olvasóit kérték meg, hogy határozzák meg olvasni-valójuk témáját a PMEST kategóriák alapján, majd kielemezték az így kapott facettákat, illetve fókuszokat. Meglátása szerint bár az eredmények nem igazolták teljes mértékben azt az alaphipotézist, hogy a PMEST kategóriák alkalmasak lehetnek szépirodalmi művek leírására, a kutatás során szerzett tapasztalatok segíthetnek a megfelelő módszer megtalálásában, amely akár a tudásszervezés valamely facettaelemzéstől eltérő módszerén is alapulhat.²⁴

Andreas Ledl az előző ETO Szemináriumon mutatta be a kontrollált szótáraknak a Bázeli Egyetem könyvtára által fejlesztett, BARTOC (Basel Register of Thesauri, Ontologies & Classifications) névre keresztelt adatbázisát. Ezúttal *Claudio Gnolival* (Paviai Egyetem) közösen azt vizsgálták meg, hogyan alkalmazható az adatbázis a tudásszervező rendszerek tesztelésére. Tanulmányukban a BARTOC segítségével elemezték, hogyan „teljesít” két olyan, eltérő filozófián alapuló osztályozási rendszer, mint a facettás Integrációs Szintek Osztályozása (Integrate Levels Classification, ILC) és a diszciplína alapú, enumeratív DDC, ha azonos gyűjteményekre alkalmazzák őket. Előadásukban szintén kitértek az ILC gyakorlati alkalmazására pl. konkrét tudásmenedzsment rendszerekben vagy a sze-

mantikus weben.²⁵ Az előadás kapcsán érdemes megemlíteni Dagobert Soergel és Birger Hjørland hozzászólását, melyben vitatták az összehasonlítás jogosságát, rámutatva, hogy a két megközelítés más-más területeken „teljesít” jól.

A harmadik, a facetták gyakorlati alkalmazásait vizsgáló szekció két előadása zárta a konferencia első napját.²⁶ A Svájci Könyvtárak és Információs Irodák Hálózata, a NEBIS által fejlesztett OPAC (illetve elődje, az ETH Könyvtár ETHICS rendszere) közel harminc éve az egyik legkifinomultabb ETO alapú tárgyi katalógusnak számít. Ezúttal az ETO szerkesztőbizottságának tagja, *Jiri Pika* demonstrálta, hogy a katalógus miként teszi lehetővé az ETO főablázati és általánosan közös alosztási táblázati számai alapján végzett posztkoordinált keresést. A facetták szerinti keresés mellett bemutatásra kerültek a többnyelvű authority file által biztosított olyan lehetőségek is, mint a jelzetek leírásai szerinti természetes nyelvű keresés, vagy a szemantikai kapcsolatok.²⁷

Suzanne Barbalet két éve egy poszteren számolt be a kísérleti projektről, mely a UK Data Service, az Egyesült Királyság legnagyobb társadalomtudományi adatbázisa kutatási és adminisztratív adatállományának ETO-val történő indexelésére irányult. Ezúttal *Nathan Cunningham*, a UK Data Archive társigazgatójával közösen ismertették a projekt eredményeit. Bemutatták, milyen kérdések merülnek fel a társadalomtudományi kutatások tartomelemzése során, és azt, hogy az ETO számoknak az általuk használt HASSET tezaurusszal, linked data formában történő összekötése hogyan teszi lehetővé a hagyományos források és az új formájú adatok együttes keresését, listázását, rendezését és elemzését az általuk fejlesztett DSaaP portálon keresztül. A további kutatásaik közepontjában olyan gráf alapú gépi tanulási módszerek kidolgozása áll, amelyek képesek javaslatokat tenni az új, elsődleges adatok metaadataira. Az előadás különösen azoknak az új távlatoknak a fényében lehet érdekes, amelyeket az osztályozás újfajta, elsődleges adatok feltárásában való alkalmazása nyithat.²⁸

A második nap

A nap alaphangját ezúttal *Vanda Broughton* professzor (University College London), a facettás osztályozás egyik legnevesebb szakértője adta meg. Előadásában azt vizsgálta, hogyan és miért válhatott a facettaanalízis – a kezdetekkor még nem is teljesen kidolgozott – elmélete a Classification Research Group (CRG) ötvenes évekbeli megalakulását követően, hatvan év elteltével a modern információkeresés alapjává. Bizonyítékokat keresett a facettaanalízis sikeres alkalmazására publikált riportokban és online alkalmazások leírásaiban. Meglátása szerint a facettás modell sikerét, azt, hogy automatizált rendszerekben és reprezentációs nyelvekben egyaránt előszeretettel alkalmazzák, elsősorban integrált természetének, az egyértelmű kategorizálásnak és rendezésnek, illetve a facettákon belüli és azok közötti kapcsolatok világos kifejtésének köszönheti.²⁹ Az előadással kapcsolatban érdekes megjegyzést tett *Birger Hjørland*, akinek a meglátása és tapasztalatai szerint a facettás modellt a korábbi elméleti eredményektől függetlenül, újra és újra kitalálják, amikor egy alkalmazásban arra szükség van.

Ezt követően a facettás osztályozási rendszerekkel szembeni kihívások vizsgálata került terítékre.³⁰ A szekció első előadásában *Joseph T. Tennis*, a Washingtoni Egyetem docente a tárgyi ontogenezissel kapcsolatos kutatási eredmények alapján vizsgálta, miben kell meghaladnunk Ranganathan eredeti facettás koncepcióját annak érdekében, hogy a

facettás és analitikus-szintetikus rendszerek továbbra is a kívánt mértékben őrizték meg szemantikai stabilitásukat.³¹

Fausto Giunchiglia (Trentói Egyetem, Olaszország) előadásában a facetta alapú könyvtári leíró módszereknek a webes források entitás alapú leírásának érdekében való továbbfejlesztésére tett javaslatot. Ennek érdekében felvázolta azoknak az alapkategóriáknak a listáját, amelyek szükségesek a webes források egyértelmű azonosításához, és bemutatott egy új, facettás entitásalapú tudásreprezentációs modellt, a DERA-t (Domain, Entity, Relations, Attributes), amely logikai alapú formalizálásra és dedukcióra is alkalmas. A kutatás célja a facettás megközelítés elméletének és gyakorlatának a weben történő alkalmazása. A bemutatott megoldás a hagyományos megközelítés és egy szemantikai alapú, nagy tömegű adat szervezésére és kezelésére kidolgozott tudásszervezési módszer ötvözése.³²

A szekció utolsó előadásában az ETO szerkesztőbizottsága képviselőjében *Aida Slavic* és *Sylvie Davies* (Robert Gordon University, Aberdeen, UK) az osztályozási rendszer közelmúltbeli és tervezett módosításainak elméleti alapjait igyekezett lefektetni, ami különös figyelemre tarthat igényt az ETO-felhasználók körében. Miután rámutattak az ETO-revíziók hosszú története során tapasztalható következetlenségekre, az egységes elméleti háttér, illetve a revíziók összehangolásának hiányára, kiemelték az elméleti és gyakorlati követelmények összehangolásának szükségességét. Felhívták a figyelmet arra, hogy a facettás elvek következetes betartása mellett törekedni kell a jelzalkotás és a szintetizálási lehetőségek formalizáltságának növelésére is.³³

Ezt követően az előzetesen kiadott programhoz képest módosult az előadások sorrendje. Az ötödik szekció így két, a facettás osztályozások módszereivel és elméletével foglalkozó előadásból állt.³⁴ A módosult program szerint először *Claudio Gnoli* kapta meg a szót, aki a facettás rendszerek által alkalmazott és alkalmazható szintaktikai kombinációs lehetőségeket vette számba, majd a facettaanalízis „racionális” és „empirikus” vagy „pragmatikus” elméleti alapjai közötti különbséget vizsgálta meg, ezzel mintegy bevezetve az őt követő előadást.³⁵

Gondolatmenetét a szekció másik előadója, a tudásrendszerezés egyik legjelesebb kutatója, a domain-analízis és fogalomelmélet megalkotója, a Koppenhágai Egyetem Professzora, *Birger Hjørland* vitte tovább. Prezentációjában azzal az állítással szállt vitába, miszerint a facettaanalízis az osztályozás egyetlen életképes megközelítése. Saját kutatásai alapján rámutatott, hogy más olyan elméletek is léteznek, melyek továbbra is relevánsak ezen a területen: előadásában részletesen megvizsgálta az osztályozás racionális, empirikus, genealógiai, hermeneutikai és pragmatikus megközelítéseit is.³⁶

Az utolsó szekciót³⁷ e beszámoló szerzője nyitotta³⁸, aki az ETO számok reprezentálása és automatikus feldolgozása területén az előző konferencia óta eltelt két évben elért eredményeit összegezte.^{39*}

A program szerint következő prezentáció előadója, *Pawel Lula* és *Urszula Cieraszenska* nem jelentek meg a konferencián, hogy beszámoljanak a Krakói Egyetemi Könyvtárban folyó, az ETO számok hasonlóságának automatikus mérésére irányuló kutatásaik eredményeiről⁴⁰, így a konferencia utolsó előadása következett.

Ezen *Rick Szostak* a facettaanalízis elméletét és gyakorlatát állította szembe. Részletesen szólt a facettaelemzés céljáról és megvalósításának módjairól, kihívásairól, illetve egy olyan megközelítés előnyeiről, amely a módszerek alkalmazása nélkül igyekszik elérni a felsorolt célokat. A módszer lényege az alapnyelvtan alkalmazása tárgyi metaadatokra,

kontrollált szótár (az általa létrehozott BCC osztályozás) segítségével, facettaindikátorok alkalmazása nélkül. Megválaszolando a kérdést, hogy miért lehet érdekes a PRECIS kapcsán egyszer már elvetett grammatikai megközelítés, rámutatott a kontrollált szótár alkalmazása és az egyszerűbb szabályrendszer előnyeire az előd rendszerrel szemben.⁴¹ Az előadás utáni hozzászólásában *Aida Slavic* ennek ellenére is vitatta a rendszer létjogosultságát, rámutatva, hogy a bemutatottnál jóval egyszerűbb és nagyobb hagyományokkal bíró rendszerek is háttérbe szorultak a megváltozó trendek, a pre-koordináció elnépszerűtlenedése miatt.

A konferenciát panelvita zárta, melyen *Claudio Gnoli*, *Rick Szostak*, *Dagobert Soergel*, *Aida Slavic* és *Martin Frické* olyan, a hallgatóság által felvetett kérdéseket igyekeztek megvitatni, mint a facettasorrend szerepe, a facetta (és maga a fogalom) definíciója, legvégül pedig az ETO és az ETO Konzorcium jövője.

ZÁRSZÓ

A hatodik ETO Szemináriumon nemcsak a facettaelemzés elméletével, a facettás modell osztályozási rendszerekben történő alkalmazásával ismerkedhettünk meg, hanem szembesülhettünk annak más területeken való megjelenésével is.

Az előadók osztályozási és logikai szempontból is bemutatták a facetták elméleti hátterét, lehetséges megjelenési formáit. Tárgyalták a facettaelemzés történetét és hatásait napjaink információs rendszereire, illetve, hogy ezen kívül a tudásszervezésnek és információkeresésnek milyen más megközelítései léteznek. A jelenlegi osztályozási rendszerek – elsősorban az ETO – aktuális állapota és felhasználási lehetőségei mellett új módszerek is bemutatásra kerültek. Különösen érdekesnek és előremutatónak mondhatóak azok az előadások, melyek a hagyományos szemléletnek az új típusú adatokra való alkalmazásával foglalkoztak.

Ismét idézve a konferenciakötet előszavát, elmondhatjuk, hogy „a 2017-es szeminárium lehetőséget nyújtott a facettaanalízis és a facettaelemzés elméletének részletekbe menő megvitatására az információs környezet gyors változásának korában”, amint arról nemcsak a konferencia résztvevői, hanem az annak anyagát utólag áttanulmányozók is meggyőződhetnek.⁹

JEGYZETEK

1. First Seminar on UDC in a Mechanized Retrieval System (1969) conducted by R. R. Freeman and P. Atherton, Copenhagen, 2nd-6th September, 1968: proceedings. (FID/CR Report no 9) (Szerk. R. Molgaard-Hansen és M. Rigby.) Copenhagen: Danish Centre for Documentation, 1969. (FID/CR Report no 9).
2. Second Seminar on UDC in Mechanized Information Systems (1971) conducted by R. R. Freeman, Frankfurt, 1st-5th June, 1970: proceedings. (FID/CR Report no 11) (Szerk. R.

- Molgaard-Hansen és M. Westring-Nielsen.) Copenhagen: Danish Centre for Documentation, 1971.
3. International Symposium. UDC in Relation to other Indexing Languages, Herceg Novi, Yugoslavia, 28th June-1st July 1971: proceedings. Belgrade: Yugoslav Center for Technical and Scientific Documentation. The Hague: FID, 1972.
 4. <http://seminar.udcc.org>
 5. Barátné Hajdu Ágnes: Multilevel education, training, traditions and research on UDC in Hungary. Extensions and Corrections to the UDC, 2007 (29). 273-284.p.
 6. Barátné Hajdu Ágnes: Integration of a thesaurus and Universal Decimal Classification (UDC) to improve subject access: the Hungarian experience. Extensions and Corrections to the UDC, 2009 (31). 197-207.p. <http://hdl.handle.net/10150/199891> (Letöltés: 2017-09-19)
 7. Piros Attila: Automatic interpretation of complex UDC numbers: towards support for library systems In: Classification & authority control: expanding resource discovery: proceedings of the International UDC Seminar, 29–30 October 2015, Lisbon, Portugal (Szerk. Aida Slavic és Maria Inês Cordeiro.) Würzburg: Ergon Verlag, 2015. 177-193.p.
 8. Faceted classification today: theory, technology and end users: proceedings of the International UDC Seminar 2017, London (UK), 14–15 September (Szerk. Aida Slavic és Claudio Gnoli.) Würzburg: Ergon Verlag, 2017. ix-xi.p.
 9. A konferencia csaknem valamennyi előadásából és poszteréből cikk készült, melyek megtalálhatók az előző megjegyzésben hivatkozott konferenciakötetben (ahol nem került cikk benyújtásra, ezt a megjegyzésben külön jelezzük).
 10. Richard P. Smiraglia: Facets as discourse: how facets and facet analytical theory reveal cultural dimensions in 21st century knowledge organization systems
 11. Session 1: Faceted classification in a broader context, szekcióvezető: Claudio Gnoli
 12. Martin H. Frické: Faceted classification, analysis, and search: some questions on their interrelations
 13. Dagobert Soergel: The principle of compositionality and entity-relationship modeling: faceted classification in a broader context
 14. Rebecca Green: Facet analysis and semantic frames
 15. A poszter szekció moderátora Sylvie Davies volt.
 16. Marcia Zeng – Shu-jiun Chen: Turn over a new facet: an analysis of the applications of faceted systems for facilitating the explorations of museum collections on the Web
 17. Rick Szostak – Richard P. Smiraglia: Comparative approaches to facets in interdisciplinary KOSs: UDC and Basic Concepts Classification
 18. Uma Balakrishnan: Coli-conc – mapping library knowledge organization systems
 19. Az orosz kutatócsoport munkájának mélyebb megismerésére sajnos a konferenciakötetből sem nyílt mód, mivel – egyedüliként a poszterelőadók közül – csak absztrakt jelent meg a poszterükkel kapcsolatban (Viktor N. Beloozerov et al.: Establishment of correspondences between Web of Science subject areas and UDC).
 20. Darija Rozman: UDC facets in action in Slovenia
 21. Inkyung Choi: Comparative analysis of universal library classification: the Dewey Decimal Classification and the Korean Decimal Classification
 22. Session 2: Facets as a solution, szekcióvezető: Rick Szostak
 23. Deborah Lee: Numbers, instruments and hands: the impact of faceted analytical theory on classifying music ensembles

24. Patrícia de Almeida – Maria da Graça Simões – Daniel Martínez-Ávila: The contribution of Ranganathan's facets to the determination of aboutness in novels
25. Andreas Ledl – Claudio Gnoli: Indexing KOSs in BARTOC by a disciplinary and a phenomenon-based classification: preliminary considerations
26. Session 3: Facets in practice, szekcióvezető: David Bowden
27. Jiri Pika: Facets of the UDC and their performance in NEBIS
28. Suzanne Barbalet – Nathan Cunningham: The challenge of managing access to new and novel forms of data: an application of UDC
29. Vanda Broughton: Faceted classification as the basis of all information retrieval
30. Session 4: Challenges for faceted classification, szekcióvezető: Rebecca Green
31. Joseph T. Tennis: Facets and change – design requirements for analytico-synthetic schemes in light of subject ontology research
32. A. R. D. Prasad – Fausto Giunchiglia – Devika P. Madalli: DERA: from document-centric to entity-centric knowledge modelling
33. Aida Slavic – Sylvie Davies: Facet analysis in UDC: questions of structure, functionality and data formality
34. Session 5: Methods and theory of faceted classification, szekcióvezető: Dagobert Soergel
35. Claudio Gnoli: Syntax of facets and sources of foci: a review of alternatives
36. Birger Hjørland: Facet analysis as one among other theories of classification (a konferenciakötet csak az előadás absztraktját tartalmazza, cikk nem került benyújtásra)
37. Session 6: Faceted classification and automation, szekcióvezető: Richard Smiraglia
38. Az előzetes program szerint a facetás osztályozások automatizálásáról szóló szekciót Flavio Vieira Pontes és társai előadása nyitotta volna, melyen tézisek és disszertációk digitális formában történő, facetás alapú elrendezésére, illetve egy dinamikus taxonómián alapuló visszakeresésre irányuló megoldásukat ismertették volna. Sajnos az előadást a végleges programból törölték, és a konferenciakötetben is csak az absztraktja jelent meg (Flavio Vieira Pontes – Gercina Angel de Lima – Benildes C.M.S. Maculan: Faceted classification and dynamic taxonomies: an approach to knowledge organization in digital libraries).
39. Piros Attila: The thought behind the symbol: about the automatic interpretation and representation of UDC numbers
40. *Piros Attila előadását pozitív, a kutatás folytatására ösztönző hozzászólások követték. A szakma különös érdeklődésére tarthat számot a jelzetek automatizált szintaktikai elemzésének, kontrolljának lehetősége. (*A szerk.*)
41. Pawel Lula – Urszula Cieraszevska: Similarity measurement between UDC classmarks and its application
42. Rick Szostak: Theory versus practice in facet analysis
43. A konferencián elhangzó előadások absztraktjai és diái (beleértve a panelvita során készült vázlatokat), illetve az előadók rövid bemutatása megtalálható a konferencia honlapján (<http://seminar.udcc.org/2017/>). Az elhangzott előadások és a bemutatott poszterek mellé készített cikkek (Birger Hjørland előadását és a VINITI kutatócsoportjának poszterét kivéve) a konferenciakötetben olvashatóak.

Piros Attila
